Diarienummer
FK 2026/031731

Historik – information om ändringar i vägledning 2001:9 Underhållsstöd

Denna bilaga beskriver de sakliga ändringar som gjorts i vägledningens olika versioner. Versionerna presenteras i fallande kronologisk ordning, det vill säga den senaste ändringen redovisas först.

Version	Beslutsdatum	Kapitel, avsnitt eller bilagor som ändrats
26	2026-10-20	Förkortningar, 4.1, 4.3, 4.5, 4.5.1, 4.5.2, 5.2.3, 5.2.4, 5.3.2, 5.3.3, 5.6, 6.6.3, 7.2, 7.4, 7.4.1, 7.4.4, 7.4.6, 10.4, 10.4.1, 12.2, 12.3.3, 12.3.4, 12.4.1, 12.4.2, 12.6, 12.6.2, 13.1.3, källförteckning, Bilaga 1
25	2025-06-30	5.2, 5.2.1, 5.2.2, 5.2.3, 5.2.4, 5.3, 5.3.3, 7.4, 7.4.1, 7.4.2, 7.4.3, 7.4.4, 7.4.5, 7.4.6, 7.4.7, 7.4.8, 7.4.9, 12.3.1, 12.3.3, källförteckning
24	2025-01-29	4.1, 4.2, 5.1, 6.5.3, 6.5.4, 6.5.5, 6.5.6, 6.5.7,10.1, 14, 14.1, 14.2, 14.3, 14.4, 14.5, 14.6, 15.1.1, källförteckning
23	2023-01-09	5.4.1, 6.1, 6.5.4, 7.4.5, 13.1.3
22	2022-07-21	Förkortningar, 5.1, 5.4.1, 5.5.1, 5.5.2, 5.5.3, 5.5.4, 5.5.7, 5.6, 8.1, källförteckning
21	2022-06-16	9, 9.1, 9.2.1, 9.5.1, 12.2.1, källförteckning
20	2022-04-22	2.1, 3.1.1, 3.1.3, 6.1.1, 10.2.4, 12.1, 15.1, källförteckning
19	2021-12-06	Förkortningar, 2.4,3.1.1, 5.3.1.,5.4, 5.4.1, 5.6, 6.1, 6.1.1, 6.4, 6.5.1, 6.6, 7.4, 7.4.1, 7.4.7, 8.3, 9.7, 9.9, 12.1.1, 12.5.1, 12.6,12.6.1, 12.6.3, 12.6.4, källförteckningen
18	2021-05-25	2.4, 5.2.1, 5.2.2, 5.3.1, 5.3.2, 5.3.3, 6.4.2, 9.1, 9.2.1,9.5.1, 9.8, 10.2.5, 12.2.4, bilaga 2
17	2020-09-25	*2.5,*4.2.1, 5.3.2, 5.3.3, 6.2.2, 6.5.2, 7.4.8, 10.1, 11.5.1, 12.1, 12.1.2. Genomgående har begreppet nettoberäkning ändrats till avdrag för återkommande umgänge
16	2020-03-02	Förkortningar, 5.1,6.4.2,6.4.3
15	2019-10-04	4.4, 4.5, 4.5.1, 5.3.1, 6.1, 6.1.1, 9.2.1, 9.8, 9.9, 9.10, 10, 10.4, 13.1.2, källförteckningen
14	2019-05-24	Förkortningar, 7.4.3 och 9.1
13	2018-09-24	Sammanfattning, 2, 3.1, 3.1.1, 4.1, 4.1.1, 4.5, 5.1.1, 5.3.3, 5,4,8, 5.5, 6.1.7,6.2.1, 6.4.2, 6.5.3, 6.6.3, 8.1, 8.3, 9.1, 9.2.1, 9.3, 9.6.1,9.10,10.2.5, 10.6, 11.5.2, 12.2.4, 12.4,12.5,12.6.1, 14,3, källförteckningen
12	2017-11-29	Sammanfattning, 1, 2.2, 2.5, 3, 4–4.5, 5.1.1–5.1.2, 5.2.3–5.2.4, 6.1.7–6.1.8, 6.2, 6.2.2, 6.4.2, 6.5.4, 7.1, 7.4.1, 9.1, 9.2.1–9.2.3, 9.3, 9.4, 9.6, 9.6.1, 9.10.1, 10.2.5, 10.3, 11.3.1, 11.5.1, 12.1–12.1.2, 12.2.4, 14.2, källförteckningen
11	2016-12-01	3, 5.1.3, 6.1.5 6.4, 6.4.3, 9.4, 9.9, 10.2.5, 12.1.2, 12.5, 12.6.1, 12.7
10	2016-02-26	3.5.2, 6, 6.1.1–6.1.3, 6.1.11, 6.4–6.4.3, 6.14, 7.4, 8.1.1, 8.2, 8.3, 10.2.6, 11.5.1, 12.2,12.7–12.7.4
9	2015-10-15	Sammanfattning, 1.2, 2.1.6, 3, 3.2, 5,1–5.1.1, 5.1.3, 5.2.1, 5.2.2, 5.2.4, 5.3.1, 5.4.2, 6.1, 6.4.3, 6.5, 6.5.2, 6.5.3, 7.4–7.4.7, 8–8.3, 9.1, 9.8, 10.1, 12.1.1, 12.6.1
8	2014-05-23	Tidigare kapitel 2 om försäkringstillhörighet har tagits bort. Ändringar i: 1, 2.1.6, 3.2, 4.2.3, 4.3.1, 4.3.5, 4.4.1, 4.5, 5.1.3, 5.2.3, 5.2.4, 5.4, 6.5, 6.5.3, 7.4.1, 7.4.6, 8.1.1, 9.10.1, 12.2.1, 12.6.1

Version	Beslutsdatum	Kapitel, avsnitt eller bilagor som ändrats
7	2013-03-20	2.2, 2.2.1, 2.2.6, 5.2, 5.3.3, 6.1.2, 6.2.1, 6.2.2, 7.4.2, 10.6, 10.6.1, 11.3, 12, 12.2, 12.2.1, 12.3, 12.3.1, 12.5.1, 13.2.1, 13.5.
6	2011-08-23	Strukturen i vägledningen har anpassats efter socialförsäkringsbalken och rubrikerna har ändrats. Ett kapitel om försäkringstillhörighet har lagts till. Ändringar har gjorts i vissa avsnitt på grund av nya förordningar, ändring i tillämpning och nya vägledande domar.
5	2010-11-02	Ändringar i berörda avsnitt med anledning av införandet av socialförsäkringsbalken. 4.2.1, 5.5, 5.6
4	2010-04-13	4.2.1, 4.3
3	2007-11-15	3, 4.1, 4.4.4, 4.6, 4.7.1, 4.9.4, 5.4.1, 5.4.2, 5.5.1. 5.6, 5.6.1, 5.6.2, 6.3, 8.7.1, 9.1, 9.1.1, 10.1.7, 10.2.3, 13.2
2	2005-12-20	1, 2.1.2, 3.4, 3.5, 4.3, 4.8.1, 4.8.2, 4.8.3, 4.8.4, 4.8.7, 4.9.3, 4.9.4, 4.11.1, 4.11.2, 4.11.3, 5.1, 5.1.1, 5.1.3, 5.1.4, 5.1.6, 5.1.9, 5.2.1, 5.2.2, 5.4, 5.4.1, 5.4.2, 8.1, 8.2, 8.3,1, 8.3.2, 8.4.1, 8.5, 8.5.2, 8.6, 8.6.1, 8.7, 8.7.1, 9.1.1, 9.2.5, 9.3, 9.5, 10.1.1, 10.1.2, 10.1.5, 10.2.3, 11, 11.1.1, 11.1.2, 11.1.3, 11.1.4, 11.1.5, 11.3
1	2004-12-20	3.1, 3.4, 4.1, 4.3, 4.5.1, 4.7.1, 4.9, 5.1.5, 5.1.9, 5.4.1, 5.5, 5.5.1, 7.1, 7.2, 7.3, 7.4, 9.1, 9.1.1, 9.1.2, 9.2.4, 10.2, 10.2.3, 10.2.4, 12, 14, 15, 15.1, 15.2

Version 26

Generell språklig översyn
En översyn av begreppen faderskap och föräldraskap har gjorts. Numera används begreppet föräldraskap övergripande. Begreppet faderskap finns fortfarande kvar i relevanta delar. Även begreppen fader och moder har bytts ut till ”mamma” och ”pappa”. Dessa ändringar är inte gråmarkerade.

Förkortningar
Listan är uppdaterad och inaktuella förkortningar har tagits bort.

4.1 Försäkrad och gällande skydd
Avsnittet är uppdaterad efter att 5 kap. 12 § SFB den 1 oktober 2026 ändrats. (Prop. 2025/26:229 En ny mottagandelag).

4.3 När bistånd har betalats ut av Migrationsverket
Avsnittet är uppdaterat med ny hänvisning till mottagandelagen (2026:999) som trädde i kraft den 1 oktober 2026. I samband med ikraftträdandet av mottagandelagen upphör lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl. (LMA) att gälla (se prop. 2025/26:229 En ny mottagandelag). Information om tidigare hantering utifrån LMA är borttagen.

4.5 Barnets skolgång utomlands
Avsnittet är uppdaterad med hänvisning till avsnitt 5.3.3. Information om Försäkringskassans tidigare hantering är vidare borttagen med hänsyn till att informationen skapat otydlighet.

4.5.1 Metodstöd- när ett barn ska gå i skolan utomlands
Information om tidigare hantering vid återbetalning är borttagen.

4.5.2 Metodstöd – när ett barn vistas utomlands
Avsnittet är nytt efter uppmärksammat behov från verksamheten.

Avsnitt 5.2.3 Begreppet ”bo tillsammans”
Lagt till hänvisning till HFD 2025 ref. 60, mål om garantipension, där domstolen prövat begreppet ”bo tillsammans” med hänvisning till HFD 2018 ref. 70.

Avsnitt 5.2.4 Frihetsberövad inom kriminalvården – utreda om föräldrarna bor tillsammans
Avsnittet är uppdaterat bl.a. med anledning av att nya strafformer, elektronisk övervakning i kontrollerat boende och säkerhetsförvaring, införs.

Avsnitt 5.3.2 Gränsen mellan umgänge och växelvist boende
Lagt till information gällande KRNG mål nr 1480-15 från tidigare domsnytt, som numera är upphävt.

Avsnitt 5.3.3. Varaktigt boende om barnets folkbokföringsadress inte överensstämmer med den faktiska bosättningen
Mindre tillägg om att bedömningen även kan bli aktuell vid barns skolgång utomlands.

Avsnitt 5.6 Utländska avgöranden om föräldraskap
Uppdaterat med aktuell hänvisning till Skatteverkets förordning.

Avsnitt 6.6.3 Metodstöd – handläggning när barnet kan ha rätt till barnpension/efterlevandestöd
Metodstödet är uppdaterat efter ändrade handläggningsrutiner mellan Pensionsmyndigheten och Försäkringskassan.

Avsnitt 7.2 Rätten upphör
Exemplen är språkligt ändrade för att förtydliga vilken månad rätten till underhållsstöd upphör.

7.4 Barn som vårdas eller bor på det allmännas bekostnad
Avsnittet är uppdaterat med anledning av lagändringar inom det straffrättsliga området. Ändringarna innebär bland annat att barn sedan den 1 juli 2026 döms till fängelse istället för sluten vård samt att nya påföljder införs. Lagändringarna beskrivs i följande förarbeten.

- Prop. 2025/26:252 En begränsning av rätten till socialförsäkrings förmåner för den som avtjänar fängelsestraff i kontrollerat boende eller som avtjänar säkerhets förvaring
- Prop. 2025/26:132 Frihetsberövande påföljder för barn och unga
- Prop. 2025/26:95 Säkerhetsförvaring – en ny tidsobestämd frihetsberövande påföljd
- Prop. 2024/25:202 Utökade möjligheter att verkställa fängelsestraff med elektronisk övervakning

7.4.1 Barn som placeras och vistas i det egna hemmet
Avsnittet är uppdaterad med anledning av ovan lagändringar.

7.4.4 Om barnet undanhåller sig verkställighet av häktning eller frihetsberövande påföljd
Hänvisning till 106 kap. 3 c § SFB är borttagen med anledning av lagändring (se prop. 2025/26:252).

7.4.6 Underrättelse till Försäkringskassan
Hänvisning till 10 a § förordningen [2001:637] om behandling av personuppgifter inom socialtjänsten är borttagen på grund av att bestämmelsen upphävts. Upphävandet har skett med anledning av att barn inte längre döms till sluten ungdomsvård. Aktuell hänvisning till 1 § 2 förordning (2018:1747) om viss underrättelseskyldighet för Kriminalvården har lagts till.

10.4 Samordning med barntillägg
Avsnittet hette tidigare 10.4 ”Samordning med etableringstillägg”. Avsnittet är uppdaterat med anledning av att barntillägget införts från och med den 1 september 2026. I samband med införandet avskaffas etableringstillägget. Samordningen med underhållsstöd är oförändrad.

10.4.1 Metodstöd - samordning mellan underhållstöd och barntillägg
Avsnittet är nytt. Metodstödet har flyttas från vägledning (2005:01) *Utbetalning av förmåner, bidrag och ersättningar* till aktuell vägledning.

12.2 Att ställa frågor om hot och våld
Avsnittet är nytt och tillagt med anledning av ny styrning efter beslut från JO (JO dnr 6732-2023). Efterföljande avsnitt har bytt numrering.

12.3.3 Ansökan vid förändrat faderskap eller föräldraskap
Avsnittet är nytt och tillagt med anledning av ändrad tillämpning. Den nya tillämpningen beskrivs i vägledningen.

12.3.4 Metodstöd vid förändrat faderskap eller föräldraskap
Avsnittet är nytt och tillagt med anledning av ändrad tillämpning.

12.4.1 Omedelbart meddelande
Avsnittet har uppdaterats med anledning av JO dnr 10753-2024. Hänvisning till JO dnr 2042-2006 har även lagts till.

12.4.2 Meddelandets innehåll
Avsnittet har lagts till igen och uppdaterats med information om vad meddelandet bör innehålla.

12.6 Delgivning av beslut
Avsnittet är nytt för att anpassa rubriksättningen och förtydliga efterföljande avsnitt om delgivning.

12.6.2 Delgivning vid beslut om utfyllnad
Information som inte längre är aktuell är borttagen samt hänvisning till den gamla förvaltningslagen 21 §.

13.1.3 Barn som vårdas eller bor på det allmännas bekostnad
Hänvisning till 10 a § förordningen [2001:637] om behandling av personuppgifter inom socialtjänsten är borttagen på grund av att bestämmelsen upphävts. Upphävandet har skett med anledning av att barn inte längre döms till sluten ungdomsvård. Aktuell hänvisning till 1 § 2 förordning (2018:1747) om viss underrättelseskyldighet för Kriminalvården har lagts till.

Källförteckning
En genomgång av samtliga källor har gjorts och inaktuella källor har tagits bort.
Lagt till SFS:nummer till samtliga lagar.
Uppdatering av aktuella källor har gjorts, följande har lagts till:

- Mottagandelagen (2026:999)
- Förordning (2018:1747) om viss underrättelseskyldighet för Kriminalvården
- HFD 2025 ref. 60
- JO:s beslut dnr 10753-2024
- JO:s beslut dnr 6732-2023
- JO:s beslut dnr 2042-2006

Bilaga 1
Metodstöd: Fråga om hot och våld har arbetats in som Bilaga 1. Dokumentet fanns

tidigare som ett separat dokument. Övriga bilagor har med anledning av detta bytt nummer.

Version 25

Genomgående

Uppdaterat hänvisningar till den nya socialtjänstlagen efter att den tidigare lagen ersatts från och med den 1 juli 2025.

Uppdaterat ”utredningsskyldighet” till ”utredningsansvar”, dessa ändringar är inte gråmarkerade.

Uppdaterat hänvisningar till Försäkringskassans rättsliga ställningstaganden. Hänvisningarna återfinns numera i löptext och inte i lagtextrutor enligt nya riktlinjer. Dessa ändringar är inte gråmarkerade.

Avsnitt 5.2 Barn vars föräldrar inte bor tillsammans

Förtydligat texten och flyttat text till avsnittet angående föräldrarnas bosättning från tidigare avsnitt 5.3.

Tidigare avsnitt 5.2.1 ”Varaktigt eller växelvist boende” och 5.2.2 ”Gränsen mellan umgänge och växelvist boende” har flyttats till avsnitt 5.3.1 och 5.3.2

Ändringarna har gjorts i syfte att samla ihop samtlig text rörande föräldrarnas bosättning under avsnitt 5.2 och renodla avsnitten angående barnets bosättning under avsnitt 5.3. Närmare beskrivning följer nedan.

Avsnitt 5.2.1 När anses föräldrarna bo tillsammans?

Flyttat text till avsnittet från tidigare avsnitt 5.3.1 och 5.3.2. Texten är omarbetad för att förtydliga dels vilka presumtionsregler som finns, dels samla relevant information om föräldrarnas folkbokföring under aktuellt avsnitt.

Avsnitt 5.2.2 Den som får eller ansöker om underhållsstöd har bevisbördan

Flyttat och justerat text till avsnittet från tidigare avsnitt 5.3.2.

Avsnitt 5.2.3 Begreppet ”bo tillsammans”

Avsnittet hette tidigare 5.3.3 ”När ska en bidragsskyldig anses bo tillsammans med familjen?”. Avsnittet är omarbetat i dess helhet. Lagt till rättsfallsreferat avseende HFD 2018 ref. 70 och HFD mål nr 3828-17 och 4104-17. Lagt till förtydligande text angående hushållsgemenskap och lagt till hänvisning till HFD 2023 ref. 15 III.

Rättsfallsreferat FÖD 1983:6 (bidragsskyldig förälder som fullgjorde en ettårig militärtjänstgöring i hemlandet) är borttagen efter samråd med rättsavdelningen.

Avsnitt 5.2.4 Frihetsberövad inom kriminalvården – utreda om föräldrarna bor tillsammans

Flyttat rättsfallsreferat FÖD 1989:42 och metodstöd – den bidragsskyldiga föräldern är intagen på kriminalvårdsanstalt till avsnittet från tidigare avsnitt 5.3.3.

Avsnitt 5.3 Barnets boende

Avsnittet inleds med en generell skrivning om barns boende.

Nytt avsnitt 5.3.3 Varaktigt boende om barnets folkbokföring inte överensstämmer med den faktiska bosättningen

Text som hör ihop med avsnittet är flyttad hit. Mindre redaktionella och språkliga omarbetningar har gjorts.

Avsnitt 7.4 Barn som vårdas eller bor på det allmännas bekostnad
Bytt namn på rubriken som tidigare hette ”Barn som vårdas på det allmännas bekostnad”. Lagt till ruta om lagtext och text från aktuellt förarbete. Skapat underrubriker för att förtydliga bestämmelsen. Lagt till under rubrik om barn i skyddat boende tillsammans med en vårdnadshavare efter lagändring under 2024.

Genomgående i avsnitt 7.4 – 7.4.6 har rubriker och beskrivningar uppdaterats till att beskriva att barn både kan bo och vårdas på det allmännas bekostnad.

Avsnitt 7.4.1 Barn som placeras och vistas i det egna hemmet
Bytt namn på rubriken som tidigare hette ”Barn som vistas i det egna hemmet”. Justerat texten och uppdaterat rättsfallsreferatet. Lagt till hänvisning till aktuellt förarbete och lagt till text inför lagändring 1 juli 2025 om barn som undanhåller sig verkställighet av straff eller häktning.

Avsnitt 7.4.2 Begreppen familjehemsförälder och särskild förordnade vårdnadshavare
Bytt namn på rubriken som tidigare hette ”Definitionen av familjehemsförälder”.

7.4.4 Om barnet undanhåller sig verkställighet av häktning eller frihetsberövande påföljd
Nytt avsnitt tillagt med anledning av lagändring den 1 juli 2025.

7.4.5 När underhållsstöd ska lämnas trots sådana pågående insatser som anges i 106 kap. 8 § SFB
Ny rubrik, avsnittet hette tidigare ”7.4.4 Ferievistelse”. Texten är justerad i dess helhet efter att 4 § RFFS 1996:18 upphört den 1 mars 2025. Lagt till ny text om FKRS 2025:01 och nya exempel.

7.4.9 Barn som vårdas eller bor på det allmännas bekostnad när underhållsbidrag är fastställt och den bidragsskyldiga föräldern bor utomlands eller får lön från utlandet
Text justerad och förtydligad efter genomgående ändring se ovan.

Avsnitt 12.3.1 Omedelbart meddelande
Lagt till ruta om lagtext och text från aktuellt förarbete.
Tagit bort information om Försäkringskassans tillgång till uppgifter från CSN och Skatteverket med mera.

Avsnitt 12.3.3 Meddelandets innehåll
Avsnittet är tillfälligt borttaget.

Källförteckning
Lagt till följande hänvisningar

Socialtjänstlagen (2025:400)
Lagen (2024:79) om placering av barn i skyddat boende
Sambolagen (2003:376)
Lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga

Prop. 2024/25:111 Indragna eller minskade socialförsäkringsförmåner för den som undanhåller sig verkställighet av häktning eller frihetsberövande påföljd
Prop. 2024/25:89 En förebyggande socialtjänstlag – för ökade rättigheter, skyldigheter och möjligheter
Prop. 2023/24:31 Stärkta rättigheter för barn och vuxna i skyddat boende
Prop. 2002/03:80 Ny sambolag

HFD 2023 ref. 15 I-III

FKRS 2025:01 När underhållsstöd ska lämnas trots sådana pågående insatser som anges i 106 kap. 8 § socialförsäkringsbalken

Version 24

Genomgående (dessa ändringar är inte gråmarkerade)
Mindre språkliga ändringar. Ändrat ”dag” till ”dygn” där det är lämpligt.

Avsnitt 4.1 Försäkrad och gällande skydd
Lagt till text och exempel gällande synnerliga skäl enligt 5 kap. 12 § SFB med anledning av ändrad tillämpning i vägledning 2017:01 och HFD 2024 ref. 17.

Avsnitt 4.2 Har barnet fått underhållstöd från ett annat nordiskt land?
Lagt till text om förskottsbetalningar från Danmark.

Avsnitt 5.1 Barnkonventionen
Lagt till text om barnets rättigheter och hänvisning till Försäkringskassans uppdaterade styrande och stödjande dokument.

Avsnitt 6.5.3 Åtgärder för att få underhållsbidrag fastställt
Lagt till text med förtydliganden om när sökande slutar medverka.
Justerat text och tagit bort uttömmande lista av samarbetsbetsländer.

Tidigare avsnitt 6.5.4 ”Metodstöd – när är ett underhållsbidrag uppenbart för lågt?” har arbetas om till avsnitt 6.5.4, 6.5.5, 6.5.6 och 6.5.7.
Ändringarna har gjorts syfte att bryta ut tillämpning från metodstöd och tydliggöra strukturen. Närmare beskrivning följer nedan.

Avsnitt 6.5.4 ny rubrik: Skälighetsbedömning av underhållsbidrag
Tagit bort text och renodlat avsnittet med information om skälighetsbedömningen vid underhållsbidrag.

Nytt avsnitt 6.5.5: Metodstöd – skälighetsbedömning
Flyttat text till avsnittet från tidigare Metodstöd – När är ett underhållsbidrag uppenbart för lågt? och lagt till text med förtydliganden för hur och när man ska göra en skälighetsbedömning.

Tagit bort text om föreläggande enligt 19 kap. 30 § SFB.

Nytt avsnitt 6.5.6 Underhållsbidrag som är uppenbart för lågt
Flyttat text till avsnittet från tidigare Metodstöd – När är ett underhållsbidrag uppenbart för lågt? eftersom texten utgör tillämpning och redogörelse för lagtext.

Nytt avsnitt 6.5.7 När anses boföräldern ha orsakat ett för lågt underhållsbidrag?
Flyttat text till avsnittet från tidigare Metodstöd – När är ett underhållsbidrag uppenbart för lågt? eftersom texten utgör tillämpning och redogörelse för lagtext.

Avsnitt 10.1 Betalningsmottagare
Lagt till metodstöd vid ändring av betalningsmottagare enligt 18 kap. 17 § SFB.

Avsnitt 14 ny rubrik: Återbetalning. Avsnittet hette tidigare ”Återkrav”.
Omarbetat hela avsnittet med anledning av ändringar i vägledning (2024:02) Återbetalning. Gamla kammarrättsavgöranden om eftergift och skrivningar kopplade till tidigare tillämpning om växelvist boende är borttaget. Skrivning om kvittning är tillagd.

Avsnitt 15.1.1 Uppgiftsskyldighet
Uppdaterad med aktuell hänvisning till postlagen.

Källförteckning
Uppdaterat hänvisning till vägledning (2024:02) *Återbetalning*. Vägledningen hette tidigare (2005:03) *Återkrav*. Uppdaterat genomgående i hela vägledningen.

Uppdaterat hänvisning till postlagen (2010:1054). Lagen hette tidigare postlagen (1993:1684). Uppdaterat genomgående i hela vägledningen.

Lagt till hänvisning till HFD 2024 ref. 17.

Version 23

Genomgående (dessa ändringar är inte gråmarkerade)
Hänvisningar till domsnytt har tagits bort.

5.4.1 Utredning av vårdnadsförhållanden och vem som är förälder
Förtydligat avsnittet med definitioner gällande moderskapspresumtion, faderskapspresumtion och föräldraskapspresumtion.

6.1 *Vägran att uppge faderskap eller föräldraskap*
Tagit bort text om föräldraskap med anledning av ovan tillägg i avsnitt 5.4.1.

6.5.4 Metodstöd – när är ett underhållsbidrag uppenbart för lågt?
Förtydligat avsnittet samt lagt till text om föreläggande enligt 19 kap. 30 § SFB.

7.4.5 Underrättelse till Försäkringskassan
Justerad text bl.a. med anledning av 110 kap. 37 a § SFB samt ändring av 2 § USF som båda träder i kraft den 1 januari 2023.

13.1.3 Barn som vårdas på det allmännas bekostnad
Justerad text bl.a. med anledning av 110 kap. 37 a § SFB samt ändring av 2 § USF som båda som träder i kraft den 1 januari 2023.

Version 22

5.1 FN:s konvention om barnets rättigheter
Lagt till stycke om anställdas anmälningsskyldighet till socialtjänsten i enlighet med barnets bästa.

5.4.1 Utredning av vårdnadsförhållanden och vem som är förälder
Lagt till stycke om föräldraskapspresumtion.

5.5.1 Bryssel II-förordningen
Avsnittet är uppdaterat med anledning av den nya Bryssel II-förordningen som gäller fullt ut från den 1 augusti 2022.

5.5.2 Avgöranden som inte ska godkännas
Justerad text med anledning av den nya Bryssel II-förordningen. Regleringen framgår i artikel 39. I den tidigare förordningen reglerades motsvarande innehåll i artikel 23.

5.5.3 Bryssel II-förordningen har företräde
Uppdaterat hänvisningen till rätt artiklar i den nya Bryssel II-förordningen.

5.5.4 Norden
Uppdaterat hänvisningen med anledning av den nya Bryssel II-förordningen.

5.5.7 Övriga länder
Uppdaterat hänvisning till rätt artikel i den nya Bryssel II-förordningen.

5.6 Utländska avgöranden om faderskap och föräldraskap
Avsnittet har fått nytt namn, hette tidigare Utländska faderskapsavgöranden. Stora delar

av avsnittet är uppdaterade med anledning av lagändringar från den 1 augusti 2022 med bl.a. införande av en legal föräldraskapspresumtion i internationella sammanhang. Aktuella lagar i avsnittet har även bytt namn, se nedan källförteckning.

8.1 Rätt till förlängt underhållsstöd
Lagt till ”föräldraskap” i enlighet med SFB.

Källförteckning
Lagt till hänvisning till;

Rådets förordning (EG) nr 2019/1111 om behörighet, erkännande och verkställighet av avgöranden i äktenskapsmål och mål om föräldraansvar, och om internationella bortföranden av barn, Bryssel II-förordningen

Lag (2022:948) med kompletterande bestämmelser till Bryssel II-förordningen

Prop. 2021/22:189 Ökad rättssäkerhet och snabbare verkställighet i internationella familjemål

Prop. 2021/22:188 Jämlika regler om föräldraskap i internationella situationer

Uppdaterat namnet;

Lag (1985:367) om föräldraskap i internationella situationer, hette tidigare

Lag (1985:367) om internationella faderskapsavgöranden

Lag (1979:1001) om erkännande av nordiska föräldraskapsavgöranden, hette tidigare

Lag (1979:1001) om erkännande av nordiska faderskavsavgöranden

Version 21

9 Beräkning av underhållsstöd
Lagt till att storleken på underhållsstödet även påverkas av barnets ålder.

9.1 Underhållsstödets belopp
Uppdaterat text, tabell och exempel med anledning av lagändring från den 1 juli 2022 för barn som är 7–10 år.

9.2.1 Framräknat belopp är lägre än underhållsstödet
Ändrat exemplet så att ålder och belopp stämmer efter lagändring från den 1 juli 2022.

9.5.1 Inkomsttak för barnet
Uppdaterat text med anledning av lagändring från den 1 juli 2022 för barn som är 7–10 år.

12.2.1 När behövs ny ansökan?
Uppdaterat text med anledning av lagändring från den 1 juli 2022 för barn som är 7–10 år.

Källförteckning
Lagt till hänvisning till:
Prop. 2021/22:01 Budgetproposition för 2022, utgiftsområde 12

Version 20

2.1 När upphör underhållsskyldigheten
Lagt till ruta med Läs mer med hänvisning till vägledning 2016:1

3.1.1 Gifta föräldrar
Lagt till text gällande föräldraskapspresumtion

3.1.3 Digital bekräftelse av föräldraskap
Lagt till nytt avsnitt om digital bekräftelse av föräldraskap

6.1.1 Moderns medverkan
Lagt till text gällande socialnämndens utredningsskyldighet
Lagt till text gällande föräldraskap vid assisterad befruktning

10.2.4 Minskning på grund av betalt underhåll
Texten har justerats för att bättre stämma överens med den lagtext som det hänvisas till.

12.1 Partsställning i ärenden om underhållsstöd
Lagt till nytt avsnitt gällande partsställning i ärenden om underhållsstöd samt ruta med hänvisning till rättsligt ställningstagande (FKRS 2021:5) och ruta med Läs mer med hänvisning till vägledning 2004:7 och 2001:3

15.1 Utredning och kontroll
Lagt till ruta med Läs mer med hänvisning till vägledning 2004:1

Källförteckning
Lagt till hänvisning till;
FKRS 2021:05 Partsställning i ärenden om underhållsstöd
FKRS 2017:04 Giltigt skäl enligt 18 kap. 10 § socialförsäkringsbalken (SFB) att trots föreläggande låta bli att vidta eller medverka till åtgärder för att få ett underhållsbidrag fastställt
FKRS 2006:8 Underhållsstöd - rätten till underhållstöd när barn försvunnit eller förts bort

Prop. 2020/21:176 Modernare regler för bekräftelse av föräldraskap, faderskapsundersökningar och för att åstadkomma könsneutral föräldraskapspresumtion

Version 19

2.4 Underhållsbidrag och underhållsstöd
Lagt till text om vad som gäller om bidragsskyldig förälder bor utomlands

3.1.1 Gifta föräldrar
Lagt till text om polygama äktenskap

5.3.1 Föräldrarnas boende och folkbokföringsadress
Avsnittet har fått nytt namn, hette tidigare Föräldrarna bor tillsammans trots skild folkbokföring

5.4 Uppgift om vårdnadshavare och vem som är förälder
Kapitlet har fått nytt namn, hette tidigare Vårdnadshavare i Sverige

5.4.1. Utredning av vårdnadsförhållande och vem som är förälder
Avsnittet har fått nytt namn för att bättre passa innehållet, hette tidigare Utredning av identitet och vårdnadsförhållande. Förtydligande om Försäkringskassans utredningsskyldighet och ny text om vad som gäller när ett barn föds och mamman är gift. Lagt till hänvisning till avsnitt 5.6.

5.6 Utländska faderskapsavgöranden

Helt nytt avsnitt om utländska faderskapsavgöranden med anledning av ändrad hantering hos Skatteverket. Införandet av det nya kapitlet innebär att efterföljande avsnitt i kapitel 5 har fått ny numrering

6.1 Vägran att uppge faderskap eller föräldraskap

Lagt till hänvisning till avsnitt 5.4.1

6.1.1. Moderns medverkan

Har bytt namn från Socialnämndens medverkan. Lagt till att Socialnämnden endast har skyldighet att utreda vem som är far eller förälder till ett barn under 18 år.

6.4 När en bidragsskyldig betalat i rätt ordning till Försäkringskassan

Ändrat skrivning så att den stämmer överens med lagändring i 18 kap. 9a från den 1 januari 2022. Ändringarna avser avsnitt 6.4.2, 6.4.3, 6.4.4. 6.4.1 har tillkommit med anledning av lagändringen.

6.5.1 Boförälderns medverkan när bidragsskyldig bor utomlands eller får lön från utlandet

Flyttat stycke om att Försäkringskassan behöver uppgifter från boföräldern om den andra föräldern när den andra föräldern bor utomlands från avsnitt 5.4.1 till avsnitt 6.5.1.

6.6. Barn med barnpension eller efterlevandestöd

Samtliga avsnitt i kapitlet omarbetade så att de överensstämmer med nu gällande regler för barnpension och efterlevandestöd.

7.4 Barn som vårdas på det allmännas bekostnad

Lagt till text om vad det innebär att föräldern är placerat med barnet. Förtydligande om vad som avses med första punkten 106 kap. 8 § SFB

7.4.1 Barn som vistas i det egna hemmet

Lagt till text om barnet bor kvar hos boföräldern trots beslut om placering i familjehem.

7.4.7 Underhållsstöd för barn som vårdas på det allmännas bekostnad

Lagt till text om vad som gäller om ansökan om underhållsstöd under samma tid som barnet vårdas enligt 106 kap. 8 § SFB.

8.3 Vad räknas som ett studieavbrott

Har bytt namn, hette tidigare Studieavbrott. Ändrat följden i avsnittet, lagt till text om när skolgång anses pågå under sommarlov.

9.7 Utfyllnadsbidrag när dem som är bidragsskyldig är bosatt utomlands

Lagt till text om indexering av underhållsbidrag

9.9 Nettoberäkning – avdrag för återkommande umgänge

Text läggs till för att förtydliga att avdrag på underhållsstöd som redan betalats ut ska hanteras som ett återkrav.

10.2.2 Insättning på konto

Avsnittet har tagits bort då texten inte stämde utifrån nya rutiner om utbetalning. Information om utbetalning, som inte är förmånsspecifik, ska istället framgå av vägledning 2005:1 *Utbetalning av förmåner, bidrag och ersättningar.* Borttaget gör att efterföljande avsnitt i 10.2 har ändrats.

12.1.1 När behövs ny ansökan?

Lagt till text om muntlig och skriftlig komplettering och när ny ansökan behövs.

12.5.1 När boföräldern och barnet inte är folkbokförda på samma adress
Förtydligande om när interimistiska beslut enligt 112 kap. 2 kan bli aktuellt.

12.6 Särskilda handläggningsbestämmelser kopplade till 18 kap. 9a § SFB.
Ändrat skrivning till tolv månader

12.6.1 Meddelande inför prövning
Ändrat skrivning så att den stämmer överens med lagändring i 18 kap. 9a från den 1 januari 2022.

12.6.3 Beslut efter prövning enligt 18 kap. 9 a § SFB
Reviderat med anledning av lagändring av 18 kap 42 a § SFB. Avsnittet har fått nytt namn, hette tidigare Vid ett beslut om att rätten upphör.

12.6.4 Metodstöd – när du bedömer att särskilda skäl finns
Borttaget i och med lagändring av 18. kap 42 a § SFB.

Version 18

Exempel har räknats om på grund av höjning av underhållsstödsbeloppet specificeras inte i detalj nedan utan nämns i tabellen ovan.

5.2.1 Varaktigt eller växelvist boende
Nytt innehåll med anledning av att skrivningar om rätten till underhållsstöd vid växelvist boende flyttats till bilaga 2.

5.2.2 Gränsen mellan umgänge och växelvist boende
Kapitlet var tidigare kapitel 5.2.4 men har nu fått annat nummer då tidigare kapitel 5.2.2 och 5.2.3 flyttats till bilaga 2.

Förtydligande vad gäller utredningsskyldighet och beviskravet utifrån reviderad vägledning 2004:7.

5.3.1 Föräldrarna bor tillsammans trots skild folkbokföring
Lagt till hänvisning till vägledning 2004:7.

5.3.2 Den som ansöker om eller den som underhållsstöd betalas ut till har bevisbördan
Förtydligande vad gäller utredningsskyldighet och beviskravet utifrån reviderad vägledning 2004:7.

5.3.3. När ska en bidragsskyldig anses bo tillsammans med familjen?
Förtydligande vad gäller utredningsskyldighet och beviskravet utifrån reviderad vägledning 2004:7.

6.4.2. Finns det särskilda skäl?
Förtydligande vad gäller utredningsskyldighet och beviskravet utifrån reviderad vägledning 2004:7.

9.1 Underhållsstödets belopp
Uppdaterad text och nya belopp med anledning av lagändring

9.5.1 Inkomsttak för barnet
Uppdaterade belopp i löpande text och i exempel med anledning av lagändring.

12.2.4 Meddelande vid avdrag för återkommande umgänge
Kapitlet var tidigare kapitel 12.2.5 men har fått annat nummer då tidigare kapitel 12.2.4 flyttats till bilaga 2. Mindre språkliga justeringar.

Bilaga 2 Tidigare bestämmelser om underhållsstöd vid växelvist boende

I denna bilaga har information om vad som gällde för rätt till underhållsstöd vid växelvist boende barn samlats. I övrigt endast grammatiska ändringar.

Version 17

2.5 Umgängesavdrag enligt föräldrabalken

Förtydligande kring skillnad mellan umgängesavdrag och avdrag för återkommande umgänge

4.2.1 Har barnet fått underhållsstöd från ett land utanför Norden

Nytt avsnitt – hur Försäkringskassan ska bedöma om underhållsstöd betalats ut av land utanför Norden

5.3.2 Den som ansöker om eller den som underhållsstöd betalas ut till har bevisbördan

Avsnittet har förtydligats med exempel på vad som kan skickas in för att styrka särboende

5.3.3 När ska en bidragsskyldig anses bo tillsammans med familjen?

Avsnittet har förtydligats med Domsnytt 2019:05 och vad som anses med ”bo tillsammans” och med Domsnytt 2020:011 som förtydligar när makar lever isär. Metodstöd när föräldern är intagen på kriminalvårdsanstalt har lagts till.

6.2.2 I rätt ordning och med rätt belopp

Avsnittet har förtydligats vad som gäller särskilt om umgängesavdrag gör att betalning av underhållsbidrag understiger underhållsstödet

6.5.2 Metodstöd – boförälderns medverkan när den bidragsskyldiga bor utomlands eller får lön från utlandet

Nytt avsnitt som förklarar gällande återkrav i dessa ärenden

7.4.8 Barn som vårdas på det allmännas bekostnad när underhållsbidrag är fastställt och den bidragsskyldiga föräldern not utomlands eller får lön från utlandet

Nytt avsnitt som förtydligar hanteringen av dessa ärenden

10.1 Betalningsmottagare

Förtydligande kring när sökande förälder är omyndig

11.5.1 Minskning av underhållsstödet

Lagt till text om minskning även vid avdrag för återkommande umgänge

12.1 Vem ansöker?

Förtydligande kring när barnet ännu inte fyllt 18 år och ansöker om FUS och när sökande förälder är omyndig

12.1.2 Ansökan via blankett eller Mina sidor

Förtydligande kring om ansökan görs på fel blankett

Version 16

5.1, Text kring FN:s barnkonvention

6.4.2 och 6.4.3 förtydligande kring rättsfall som finns gällande bedömning av särskilda skäl.

Version 15

4.4 Folkbokföringskravet för rätt till underhållsstöd

Redaktionell ändring.

4.5 Barnets skolgång utomlands

Rekommendationen i RAR 2001:1 gällande 18 kap. 3 och 4 §§ SFB har hävts fr.o.m. 1.1.2019. Texten har därför arbetats om och tidigare avsnitt om CSN har tagits bort.

4.5.1 Metodstöd – när ett barn ska gå i skola utomlands

Nytt metodstöd för hur en utredning bör göras när Försäkringskassan få in en uppgift om att barnet har för avsikt att vistas utomlands för att gå i skola där.

5.3.1 Utredning om identitet och vårdnadsförhållande

Tillägg om att en DNA-analys i sig inte kan styrka relationen till barnet.

6.1 Vägran att uppge faderskap eller föräldraskap

Tidigare avsnitt 6.1 – 6.1.6 har arbetats om. Nya rubriker finns: 6.1. *Vägran att uppge faderskap eller föräldraskap* och 6.1.1. *Socialnämndens medverkan* med tre underrubriker: *Assisterad befruktning för ensamstående*, *Föräldraskap vid assisterad befruktning* och *Metodstöd – krav på medverkan när en person ändrat juridiskt kön*. Omskrivningarna görs för att nya regler i FB trätt ikraft den 1 januari 2019.

9.2.1 Framräknat belopp lägre än underhållsstödet

Redaktionell ändring i räkneexempel. Stryker uppgift om månad och årtal.

9.8 Utfyllnadsbidrag när den som är bidragsskyldig är bosatt utomlands

Bytt ut ordet underhållsstöd i rubriken till utfyllnadsbidrag.

9.9 Fullmakt för att driva in underhållsbidrag som är högre än underhållsstödet

Ny rubrik då föregående avsnitt 9.8 delas upp. Fullmakten tas upp som ett separat ämne och ett räkneexempel har lagts till.

9.10 Nettoberäkning – avdrag för återkommande umgänge

Ny rubrik och redaktionella ändringar. Tidigare rubrik ”underhållsstödets storlek vid nettoberäkning” stryks och avsnitten slås ihop.

10. Utbetalning av underhållsstöd

Efter hänvisningen till vägledning 2005:1 räknas några exempel på vilken information som hittas i den vägledningen.

10.4 Samordning med etableringstillägg

Ett exempel har lagts till samt mer information om var handläggaren hittar fler handläggningsrutiner. Lagen 2010:197 stryks och ersätts med förordning 2017:819.

13.1.2 Exempel på förhållanden som medför anmälningsskyldighet

Justeringar i exempel om att anmälan även gäller föräldraskap och att giftermål gäller vid förlängt underhållsstöd.

Källförteckningen
Förteckningen har uppdaterats med prop. 2017/18:155, Modernare regler om assisterad befruktning och föräldraskap. Lagen (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare stryks och ersätts med förordning (2017:819) om ersättning till deltagare i arbetsmarknadspolitiska insatser.

Version 14

Förkortningar
Förkortningen AFL stryks eftersom lagen (1962:38) om allmän försäkring inte längre nämns i vägledningen.

7.4.3 In- och utskrivningsmånad
Tillägg om att de grundläggande villkoren även måste vara uppfyllda för att rätten till förmån ska bestå när 106 kap. 8 § SFB tillämpas.

9.1 Underhållsstödets belopp
Ändrat felaktigt angiven månad i tabellen.

Version 13

Sammanfattning
Texten har justerats utifrån nytt åldersdifferentierat underhållstöd.

2 Underhållsskyldighet för egna barn
Lagt till hänvisning till vägledning (2006:1) Indrivning av underhållsbidrag i internationella ärenden – Försäkringskassan som centralmyndighet.

3.1 Rättslig vårdnadshavare
Ändrat text med anledning av lag om ändring i föräldrabalken SFS 2014:377.

3.1.1. Gifta föräldrar
Lagt till text om vad som gäller vårdnad för gifta samkönade par.

4.1 Försäkrad och gällande skydd
Ändrat hänvisning till kapitel i vägledning 2017:1 i stället för specifika avsnitt.

4.1.1 EU:s samordningsbestämmelser
Tagit bort ordet förordningen och lagt till förordning 88/2004.

4.5 Skolgång utomlands
Med anledning av att den obligatoriska skolgången förlängts från och med 1 januari 2018 är skrivningen uppdaterad med rätt ålder samtidigt som tidigare skrivelse om från och med när den nya lagen gäller är borttagen. Lagt till hänvisning till vägledning 2017:1 Övergripande bestämmelser i SFB, unionsrätten och internationella avtal.

5.1.1 Barnet bor växelvis hos båda föräldrarna
Lagt till lagen 2017:1123, förtydligande om att lagändringar inte påverkar beloppen för US vid växelvist boende.

5.3.3 Förlängt underhållsstöd
Förtydligande text om att barnet inte behöver ha bott med förälder eller särskilt förordnad vårdnadshavare innan barnet fyllt 18 år.

5.4.8 Avgörande om vårdnad saknas
Tagit bort text om växelvist boende med anledning av lagändring.

5.5 Förlängt underhållsstöd
Förtydligande vad gäller barn som varit gift.

6.1.7 Giltigt skäl att inte medverka
Redaktionell ändring så att rättsfall och löpande text hör ihop.

6.2.1 Underhållsbidrag till barn
Tillägg om att läsaren kan läsa mer om underhållsbidrag i vägledning 2016:1.

6.4.2 Finns det särskilda skäl?
Lagt till text om särskilda skäl när föräldern har god man eller förvaltare. Revidering av kapitlet med anledning av Domsnytt 2018.11.

6.5.3 Metodstöd – när är ett underhållsbidrag uppenbart för lågt?
Tagit bort hänvisning till t-kod 417 och lagt till hänvisning till tjänsten *Beräkna underhållsbidrag.*

6.6.3 Metodstöd – handläggning när rätt till barnpension/efterlevandestöd kan finnas.
Texten har justerats med anledning av att Pensionsmyndigheten har som rutin att informera om beslut via e-post.

8.1. Rätt till förlängt underhållsstöd
Tagit bort hänvisning till Domsnytt 2010:43 eftersom det upphört. Förtydligande vad gäller om barnet varit gift.

8.3 Studieavbrott
Lagt till exempel om hur längden på ett studieavbrott påverkar rätten till Underhållsstöd.

9.1 Underhållsstödets belopp
Justering med anledning av nytt åldersdifferentierat underhållsstöd. Lagt till hänvisning till avsnitt 9.3 vad gäller belopp för underhållsstöd vid växelvist boende.

9.2.1 Framräknat belopp är lägre än underhållsstödet
Ändrat och tagit bort belopp för underhållsstöd som är inaktuella.

9.3 Växelvist boende
Förtydligande av belopp för underhållsstöd vid växelvist boende.

9.6.1 Inkomsttak för barnet
Uppdaterat belopp och exempel.

9.10 Nettoavtal
Förtydligat när nettoavtal kan bli aktuellt.

10.2.5 Minskning på grund av betalda underhållsbidrag
Justerat exempel med anledning av nytt åldersdifferentierat underhållsstöd.

10.6 Förbud att överlåta och utmäta underhållsstöd
Ändrat hänvisning från vägledning 2004:7 *Förvaltningsrätt i praktiken* till att hänvisa till vägledning (2005:1) *Utbetalning av förmåner, bidrag och ersättningar.*

11.5.2 Interimistiskt innehålla eller minska stödet
Ändrat laghänvisning med anledning av ny förvaltningslag (2017:900).

12.2.4 Meddelande och beslut vid växelvist boende
Lagt till text om vad som gäller med anledning av att 18 kap 39§ SFB är upphävda.

12.4 Delgivning av beslut till bidragsskyldig
Redaktionell ändring med anledning av nytt åldersdifferentierat underhållsstöd.

12.5 Interimistiskt beslut om underhållsstöd med skäligt belopp
Lagt till hänvisning till vägledning (2004:7) *Förvaltningsrätt i praktiken.*

12.6.1 Meddelande inför prövning
Redaktionella ändringar.

14.3 Kvittning
Lagt till hänvisning till vägledning (2005:2) *Fodringshantering hos Försäkringskassan.*

Källförteckningen
Lagt till förvaltningslag 2017:900 och prop. 2017/2018:173 Ny ålderdifferentiering inom underhållsstödet.

Version 12

Sammanfattning och Inledning
Texten justeras eftersom förmånsbeloppet ska åldersdifferentieras enligt nya reglerna. Informationen om underhållsstöd vid växelvist boende stryks och en hänvisning till vägledning 2016:1 läggs till.

Inledning
Under rubrik Inledning stryks en mening om växelvist boende. Även avsnittet 1.1 *Bestämmelserna i socialförsäkringsbalken* stryks eftersom detta delvis kommer att tas upp i kapitel 4.

2. Underhållsskyldighet för egna barn
Kapitlet har flyttats och är nu kapitel 2 i stället för 3.

2.2 Underhållsskyldighet i form av underhållsbidrag
Lagt till bildsymbol ”Rättsfall”.

2.5 Umgängesbidrag enligt föräldrabalken
Den tidigare rubriken ”Umgängesbidrag” skrivs om för att förtydliga för läsaren att texten inte avser SFB.

3. Vårdnad
Kapitlet har flyttats och är nu kapitel 3 i stället för 2.

4 Bosättning i Sverige
Text i kapitlet har omarbetats med anledning av den nya vägledningen 2017:1 *Övergripande bestämmelser i SFB, unionsrätten och internationella avtal*.

4.1 Försäkrad och gällande skydd
Texten som lagts in i avsnitt 4.1 är en standardtext för samtliga vägledningar. Framöver ska handläggaren läsa den andra vägledningen och därför ska allmän text om 5 kap. SFB inte finns i förmånsvägledningar. Därför har tidigare avsnitt 4.2–4.2.1, 4.2.3–4.3.5 upphört.

4.1.1 EU:s samordningsbestämmelser
Avsnittet har ändrats redaktionellt, och var tidigare avsnitt 4.5.

4.3 Har barnet fått underhållsstöd från ett annat nordiskt land?
Ny rubrik. Avsnittet har även förtydligats så att konventionen inte förväxlas med den som införlivats i svensk rätt genom lagen (2013:134) om nordisk konvention om social

trygghet (nämns i kapitel 16 i vägledning 2017:1, *Övergripande bestämmelser i SFB, unionsrätten och internationella avtal*). Konvention (1995:479) om nordisk konvention om socialt bistånd och sociala tjänster nämns inte i den vägledningen.

4.3 När bistånd har betalats ut av Migrationsverket

Avsnittet har redigerats utifrån en ny tolkning som även framgår av vägledning 2017:1.

4.4 Folkbokföringskravet för rätt till underhållsstöd

Redaktionell ändring då propositionshänvisningen saknat nummer.

4.5 Skolgång utomlands

Tillägg om att den obligatoriska skolåldern i normalfallet börjar från 6 år enligt nya bestämmelser i skollagen.

5.1.1 Barnet bor växelvis hos båda föräldrar

Avsnitt 5.1.1–5.1.2 har skrivits om för att även inkludera övergångsbestämmelser för underhållsstöd vid växelvist boende.

5.2.3 När ska en bidragsskyldig anses bo tillsammans med familjen?

Redaktionella ändringar i hänvisningarna till rättsfall.

5.2.4 Barnets boende

Underrubriker ”FÖD 1988:2” och ”RÅ 2008 ref. 80” har utgått och ersatts med en ny bildsymbol ”Rättsfall” i löpande text. Grafisk ändring i texten som handlar om det rättsliga ställningstagandet (FKRS 2006:8).

6.1.7 Giltigt skäl att inte medverka

Underrubriker ”FÖD 1987:39”, ”FÖD 1992:9”, ”FÖD 1986:56” och ”FÖD 2002 ref 3” har tagit bort och ersatts med en ny bildsymbol ”Rättsfall”.

6.1.8 Inte giltigt skäl att inte medverka

Underrubrik ”FÖD 1981:13” har ersatts med en bildsymbol ”Rättsfall”.

6.2 Betalning av underhåll

Redaktionell ändring för att stryka beloppet 1 573 kronor i texten.

6.2.2 I rätt ordning

Text som nämner underhållsstödet beloppsgräns har justeras och nämner nu inget belopp. Underrubriken ”FÖD-domar” har utgått och i stället läggs bildsymbolen ”Rättsfall” till i avsnittet.

6.4.2 Finns det särskilda skäl?

Tillägg i texten om hur Försäkringskassan ser på särskilda skäl enligt 18 kap. 9 a § SFB när det i ärendet finns ett tidigare beslut enligt 19 §.

6.5.4 Giltiga skäl att inte medverka

Rättsligt ställningstagande (FKRS 2017:04) har lagt till, gäller giltigt skäl enligt 18 kap. 10 § SFB att trots föreläggande låta bli att vidta eller medverka till åtgärder för att få ett underhållsbidrag fastställt.

7.1 Rätten inträder

Exemplet är omformulerat eftersom tidigare exempel utgår från att underhållsstöd vid växelvist boende betalas ut.

7.4.1 Barn som vistas i det egna hemmet

Text om förälderns eventuella arvode eller kostnadsersättning för vården anses irrelevant och texten har därför tagits bort.

9.1 Underhållsstödets belopp
Justerad text med anledning av åldersdifferentierat underhållsstöd.

9.2.1. Framräknat belopp lägre än underhållsstödet
Justerad text med anledning av åldersdifferentierat underhållsstöd.

9.2.2 Framräknat belopp är större än underhållsstödet
Justerad text med anledning av åldersdifferentierat underhållsstöd.

9.2.3 Fördelar med utfyllnadsbidrag
Redaktionell justering i texten.

9.3 Växelvist boende
Avsnittet skrivs om i sin helhet utifrån övergångsbestämmelser för underhållsstöd vid växelvist boende.

9.4 Särskilt förordnad vårdnadshavare
Justerad text med anledning av åldersdifferentierat underhållsstöd.

9.6 Barns inkomst
Texten justeras eftersom inkomstgränsen stiger från 48 000 kronor till 60 000 kronor när nya bestämmelser träder i kraft den 1 januari 2018.

9.6.1 Inkomsttak för barnet
Texten justeras eftersom inkomstgränsen stiger från 48 000 kronor till 60 000 kronor när nya bestämmelser träder i kraft den 1 januari 2018.

9.10.1 Underhållsstödets storlek vid nettoavtal
Justerad text med anledning av åldersdifferentierat underhållsstöd.

10.2.5 Minskning på grund av betalda underhållsbidrag
Avsnittet skrivs om i sin helhet för att det fanns ett felräknat exempel som antydde att det var betalningsbeloppets storlek som avgjorde avdraget i stället för underhållsbidrag.

10.3 Förverkat bidrag
Årtal uppdateras i exemplet. Underrubriken.

10.3.1 Förverkande och överklagande stryks och avsnittet slås samman med avsnitt 10.3.
11.3.1 Jämkning vid växelvist boende
Tillägg om att underhållsstödets belopp bör ändras när barnet, som har rätt till underhållsstöd vid växelvist boende, har fyllt 15 år.

11.5.1 Minskning av underhållsstödet
Texten redigeras på så vis att inkomstgränsen som nämns ändras från 48 000 kronor till 60 000 kronor. Stryker information om att underhållsstödet kan minskas när barnet övergår till ett växelvist boende hos båda föräldrar.

12.1 Ansökan av den som är behörig
Lägger till information om elektronisk ansökan om underhållsstöd.

12.1.1 När behövs ny ansökan?
Lägger till information om att en ny ansökan inte krävs för att höja underhållsstöd med anledning av att barnet har fyllt 15 år.

12.1.2 Ansökan vid blankett eller Mina Sidor

Lägger till information om elektronisk ansökan om underhållsstöd. Rubriken ändrad.

12.2.4 Meddelande och beslut vid växelvist boende

Text som fanns i tidigare avsnitt 12.4 *Beslut vid växelvist boende* flyttas till det här avsnittet. Informationen samlas i ett avsnitt eftersom båda handläggningsbestämmelser kommer att upphöra. Efterföljande avsnitt får ny numrering. Avsnittet kompletteras med information om tidpunkten när handläggningsbestämmelsen kommer att upphöra.

14.2 Särskilda skäl för eftergift

Bildsymbolen läggs till framför varje rättsfall som tas upp.

Källförteckningen

Lägger till prop. 2016/17:172, prop. 2016/17:216, prop. 2017/18:6, prop. 2017/18:9, FKFS 2011:3 om självbetjäningstjänster på internet och lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige samt utlänningslagen (2005:716).

Version 11

3. Underhållsskyldighet för egna barn

En hänvisning till vägledningen (2016:1) *Underhållsbidrag till barn* har lagts till.

5.1.3 Gränsen mellan umgänge och växelvist boende

Domsnytt 2015:035, gällande dom från den 25 september 2015 (mål nr 1480-15) om barnets varaktiga boende, har arbetats in i vägledningen. Avsnittet får rubriken *Barnets anknytning till hemmet*.

6.1.5 Samarbete med socialnämnden

Redaktionell ändring i fjärde stycket. Ingen ändring i sak och stycket gråmarkeras därför inte.

6.4 När en bidragsskyldig förälder betalar i rätt ordning till Försäkringskassan

Tillägg om avsikterna bakom förmånskonstruktionen.

6.4.3 Metodstöd – att tänka på vid kontakt med föräldrarna

Omformulerat för att lyfta fram att metodstödet gäller förvaltningsrättsliga krav på myndigheten. Stycket om särskilda skäl stryks.

9.4 Särskilt förordnade vårdnadshavare

Ändring i texten görs för att den inte ska kunna missuppfattas som att barnet alltid har rätt till dubbla underhållsstöd när han eller hon bor tillsammans med en särskilt förordnad vårdnadshavare.

10.2.5 Betalda underhållsbidrag

Felaktigt exempel stryks.

12.1.2 Fastställd blankett

Felaktig hänvisning till 4 § RFFS 1996:18 korrigeras till 2 §.

12.5 Delgivning av beslut till bidragsskyldig

Texten ändras eftersom den bidragsskyldiga föräldern inte längre behöver underrättas om umgängesavdrag. Detta stryks därför i punktlistan.

12.6.1 När boföräldern och barnet inte är folkbokförda på samma adress
Tillägg om att Försäkringskassan ska invänta utredningen hos Skatteverket före beslutet om underhållsstöd fattas, förutsatt att det inte finns ett underlag som visar att barnet inte är bosatt med boföräldern.

Version 10

Begreppet ”den bidragsskyldige” har ersatts med ”den bidragsskyldiga föräldern” i hela vägledningen. Ändringarna i varje avsnitt listas därför inte här.

3.5.2 Underhållsstöd och umgängesavdrag
Avsnittet omskrivet eftersom reglerna i SFB upphör.

6.1.1 Föräldraskap vid assisterad befruktning
Vägledningen har uppdaterats eftersom ny lag gäller från den 1 april 2016 som gör det möjligt för ensamstående kvinnor att genomgå assisterad befruktning. Ordet faderskap stryks i rubriken eftersom det endast handlar om föräldraskap och ett nytt avsnitt har lagts till med rubriken 6.1.2 *Faderskap eller föräldraskap när modern var ensamstående kvinna vid den assisterade befruktningen.*

6.1.2 Faderskap eller föräldraskap när modern var ensamstående kvinna vid den assisterade befruktningen.
Se kommentar under 6.1.1.

6.1.3 Rekvisitet ”uppenbarligen” – Generös tolkning
Lagt till bestämmelse i stycket.

6.1.5 Samarbete med socialnämnden
Tillägg om en mors medverkan i de fall att hon som genomgått assisterad befruktning enligt svensk lag.

6.1.11 RÅ 2002 ref. 3
Text ändras eftersom det står att insemination inte är tillåtet i Sverige. Tillägg om att det vid tillfället för domen inte var tillåtet i Sverige.

6.4 När den bidragsskyldiga betalat i rätt ordning till Försäkringskassan
Nytt avsnitt, vilket innebär att tidigare avsnitt 6.4–6.7 fått ett högre nummer. Tillägget är med anledning av lagändringarna i 18 kap. SFB som gäller från den 1 april 2016. Underrubrikerna 6.4.1 *Handläggning när Försäkringskassan ska inleda en prövning*, 6.4.2. *Särskilda skäl* och 6.4.3 *Metodstöd – att tänka på vid kontakt med föräldrarna* har också lagts till.

7.4 Barn som vårdas på det allmännas bekostnad
Tillägg med anledning av ny lag som gäller från och med den 1 januari 2016 om ny form av boende inom kommunens regi: stödboende.

10.2.6 Umgängesavdrag
Stycket flyttas över till vägledning 2001:2, avsnitt 4.2.5.

10.2.6 När umgängesavdrag inte kan verkställas på underhållsstödet
Tidigare avsnitt 10.2.7. Tillägg görs om att situationen kan vara aktuell även efter att bestämmelsen i 18 kap. 29 § SFB upphävts.

11.5.1 Minskning av underhållsstödet
Tillägg om att det är beloppet som den bidragsskyldiga förälder betalar direkt som ska motsvara minst underhållsstödet. Avsikten är att förtydliga texten.

12.7 Underrättelser vid en prövning enligt 18 kap. 9 a § SFB

Nya avsnitt har lagts till eftersom nya handläggningsbestämmelser i 18 kap. 40 a och 42 a § SFB börjat gälla från och med den 1 april 2016: 12.7.1 *Meddelande inför prövningen*, 12.7.2 *Meddelandets innehåll*, 12.7.3 *Vid ett beslut om att rätten upphör*, 12.7.4 *Metodstöd – när du bedömer att särskilda skäl finns.*

Version 9

Vägledningen har uppdaterats med nya belopp och beräkningar eftersom underhållsstödet för oktober 2015 och framåt höjs. Även äldre årtal har ändrats i de exempel som finns.

Sammanfattning

Sammanfattningen har arbetats om. Den äldre versionen handlade om övergången från lagen om underhållsstöd till en samlad socialförsäkringsbalk. Denna sammanfattning syftar på vägledningens innehåll i sin helhet.

Administration

Hela avsnittet stryks eftersom informationen om var underhållsstöd handläggs och huvudkontorets roll i normeringen med mera inte ses som nödvändig.

2.1.6 Ändring av vårdnaden

Redaktionell ändring i text. Skapat nytt underavsnitt med rubrik ”Metodstöd – uppgifter om vårdnad hos Skatteverket”.

3.2 Underhållsskyldighet i form av underhållsbidrag

Tillägg om vad ett standardtillägg är i förhållande till ett underhållsbidrag.

5.1 Barns vars föräldrar inte bor tillsammans

Stycke om underhållsstöd vid växelvist boende stryks eftersom detta upprepas i efterföljande avsnitt 5.1.1.

5.1.3 Bevisbördan när barnets boende ändras

Domsnytt 06-07, 2008 har arbetats in.

5.2.1 Föräldrarna bor tillsammans trots skild folkbokföring

Text läggs till om hur och när en person kan bli folkbokförd på en adress på anknytning snarare än egentlig bosättning. Begreppet församling har även upphört att gälla i folkbokföringslagen.

5.2.4 Barnets boende

Nytt avsnitt med rubrik ”När barnet försvunnit eller förts bort” med hänvisning till rättsligt ställningstagande (FKRS 2006:8).

5.3.1 Utredning om identitet och vårdnadsförhållande

Text stryks där det framgår att undantag framför allt förekommer vad gäller länder i Afrika och Asien. En mer generell formulering står kvar.

5.4.2 Avgöranden som inte ska godkännas

Lagändring har skrivits in eftersom Svea hovrätt inte längre är behörig domstol.

6.1 Boförälderns medverkan till att få faderskap fastställt

Redaktionell ändring i rubrik och text för att förtydliga att kravet gäller moderns medverkan. Tillägg om vad begreppet föräldraskap i FB betyder.

6.5 Barn med barnpension eller efterlevandestöd
Förtydligande om att efterlevandestöd är en grundgaranti för barn i Sverige. Hänvisning till förarbeten har arbetats in och en redaktionell ändring har gjorts, men innebär ingen egentlig förändring i sak.

6.5.2 Underhållsstöd eller efterlevandestöd när officiella dödsfalls- eller släktskapsdokument saknas
Tillägg i texten som inte innebär en ändring i sak men som ska förtydliga att det inte är att en handling inte är styrkt som påverkar rätten till underhållsstöd utan det faktum att Pensionsmyndigheten inte beviljat förmånen.

6.5.3 Metodstöd – handläggning när rätt till barnpension/efterlevandestöd kan finnas
Tillägg i rubriken eftersom det här bedöms vara ett metodstöd.

7.4.1 Barn som vistas i det egna hemmet
Redaktionell ändring av målnummer.

7.4.2 När familjehemsförälder tilldelas vårdnaden om barnet
Nytt avsnitt läggs in här om hur en ändring i vårdnaden kan påverka om hemmet där barnet vårdas är fortsatt att anses som familjehem. Tidigare 7.4.2 blir 7.4.3 och så vidare.

7.4.7 Underhållsstöd för barn som vårdas på det allmännas bekostnad
Förtydligande om hur kommunen i praktiken beräknar vad föräldern ska bidra med för barnets vård.

8 Särskilt om förlängt underhållsstöd
Kapitlet har arbetats om redaktionellt, men även för att införa ett ställningstagande om hur ett avbrott i skolgången bedöms. Endast det som ändrats i sak eller tillförts är gråmarkerat. Ett exempel stryks eftersom situationen redan beskrivs som ett exempel i den löpande texten.

Avsnitt 8.1.1 har en ny rubrik och det har även lagts till en skrivning om att försäkringstillhörigheten ska vara utredd i ärendeslaget.

9.1 Högst 1 573 kronor
Infört information om förändringar i underhållsstödet belopp.

9.8 Underhållsstöd när bidragsskyldig är bosatt utomlands
Exempel stryks.

10.1 Betalningsmottagare
Ett tillägg har gjorts i avsnittet för att arbeta in Domsnytt 2015:24 om barnets rätt till fullt underhållsstöd vid ett växelvist boende hos två särskilt förordnade vårdnadshavare.

12.1.1 När behövs ny ansökan?
Tillägg om hanteringen vid övergången från fullt underhållsstöd till underhållsstöd vid växelvist boende gäller endast den som redan tar emot förmånen, inte den andra föräldern.

Version 8

1. Inledning Hänvisning till Vägledning 2000:2 har lagts till i kapitel 1 eftersom kapitel 2 *Försäkringstillhörighet* har tagits bort. Tillägg om SFB.

2.1.6 Ändring av vårdnaden
Omskrivning av från och med när en dom om barnets vårdnad ska gälla. Det med anledning av en omtolkning av domen som nämns i texten.

3.2 Underhållsskyldighet i form av underhållsbidrag
Ändring genom tillägg av information om underhållsskyldigheten i form av standardtillägg vid växelvist boende.

4.2.3 Utländska medborgare
Tillägg om tillämpningen av 5 kap. 12 § SFB gällande dagersättning samt vilka situationer som kan omfattas av synnerliga skäl enligt samma paragraf.

4.3.1 Vistelse utanför EU/EES-land
Redaktionell ändring där Sverige som bosättningsland förtydligas.

4.3.5 Familjemedlemmar
Tillägg om vem som kan bedömas vara familjemedlem.

4.4.1 Studiehjälp från CSN
Texten ändras för att överensstämma med ändrad formulering i RAR 2001:1. Hänvisning till avsnitt 8.1.1 har lagts till.

4.5 EU:s samordningsbestämmelser
Text har lagts till med hänvisning till förordningstext där det framkommer att underhållsstöd inte är en familjeförmån enligt förordning 883/2004.

5.1.3 Gränsen mellan umgänge och växelvist boende
Avsnitt som tidigare hade rubriken *Vägledande praxis* har plockats bort. Texten om vem som har primärt ansvar att visa på varaktigheten i barnets boende har tagits bort eftersom den var missvisande.

5.2.3 När ska en bidragsskyldig anses bo tillsammans med familjen?
Avsnittet har bytt plats med avsnitt 5.2.4.

5.2.4 Barns boende
Redaktionell ändring. Ordningen i kapitlet har ändrats och avsnittet har bytt placering med avsnitt 5.2.3.

5.4 Utländska vårdnadsavgöranden
Redaktionell ändring.

6.5 Barn med barnpension eller efterlevandestöd
Det tredje stycket som rör avslag har plockats bort. Texten i avsnitt 6.5.3 har i stället förtydligats. Ett tillägg om lagen [2000:461] om efterlevandestöd och efterlevandepension till barn har gjorts.

6.5.3 Ansökan om barnpension/efterlevandestöd
Stycket om ärendegången kring ansökan om barnpension/efterlevandestöd har skrivits om. Tillägg om lagändringen år 2003.

7.4.1 Barn som vistas i det egna hemmet
Texten ändras med anledning av ändrad tillämpning efter KR-domar.

7.4.6 Underhållsstöd för barn som vårdas på det allmännas bekostnad
Texten ändras med ett tillägg om underhåll enligt socialtjänstlagen när barnet vårdas på det allmännas bekostnad.

8.1.1 När den studerande nekas studiehjälp
Avsnitt läggs till under ny rubrik. Tillägget görs för att arbeta in tolkningen av KR-dom nr 5438-09.

9.10.1 Underhållets storlek vid nettoavtal
Tillägg om hur Försäkringskassan hanterar boförälderns avdrag på underhållsstöd för retroaktiv tid.

12.2.1 Omedelbart meddelande
Texten har uppdaterats eftersom uppgifter från Skatteverket levereras inom 2 dagar i stället för 3 dagar.

12.6.1 När boföräldern och barnet inte är folkbokförda på gemensam adress
Tillägg om interimistiska beslut vid en ändring i folkbokföringsuppgifter, som innebär att förutsättningarna för underhållsstöd ändras. Tillägget görs med anledning av ny folkbokföringslag från 1 januari 2014.

Version 7

Ändringar i berörda avsnitt med anledning av en språklig ändring av begreppet taxering till beslut om slutlig skatt. Kapitlet 2 Försäkringstillhörighet är uppdaterad. Kapitel 5 Bosättning i Sverige har arbetats om då underhållsstöd inte längre är en familjeförmån enligt förordning 1408/71, även vissa krav på barns uppehållstillstånd är ändrad. För övrigt har förtydliganden gjorts.

2.2 EU:s samordningsbestämmelser
Texten har ändrats till att det är främst för äldre ärenden som tidigare förordningar kan gälla.

2.2.1 Länder som omfattas av bestämmelserna
Tillägg i texten att även EES och Schweiz omfattas av förordning 883/2004 och 987/2009. Stycket om 1408/71 och 574/72 är borttaget.

2.2.6 Bestämmelser om tillämplig lagstiftning
Första stycket borttaget gällande hänvisning till förordning 1408/71.

5.2 När barnet är familjemedlem till en bidragsskyldig som omfattas av förordning 1408/71 eller 883/2004.
Hela stycket borttaget då underhållsstöd sedan juni 2012 inte längre omfattas av ovanstående förordningar.

5.3.3 Utländska medborgare
Stycket omarbetat då tolkningen av barns bosättning och uppehållstillstånd har ändrats.

6.1.2 Beräkning av vistelsetiden vid växelvist boende
Hänvisningen i RAR 2001:1 har ändrats till 18 kap. 2 § då tidigare hänvisning var felaktig.

6.2.1 Föräldrarna bor tillsammans trots skild folkbokföring
Nytt stycke har lagts till gällande ”bostadslösa” personer som folkbokförs enligt 12 § folkbokföringslagen.

6.2.2 Den som ansöker om eller den som underhållsstöd betalas ut till har bevisbördan.
Sista stycket borttaget då ”processen för att klargöra familjens sammansättning” inte längre finns.

7.4.2 Åtgärder för att få underhållsbidrag fastställt
Förtydligande av texten är gjord.

11.3 Förverkat bidrag
Texten är anpassad efter skrivningen i SFB. Texten i exemplet är något ändrad.

Kapitel 10, 12 och 13
Taxeringsbeslut har ändrats till beslut om slutlig skatt.

Version 6

Kapitlen har strukturerats om och anpassats efter socialförsäkringsbalken. Även rubrikerna har ändrats för att ha samma benämning som i balken. Ett generellt kapitel om försäkringstillhörighet har förts in (kap.2). Kap. 5 Bosättning i Sverige är ett nytt kapitel och omfattar regler om bosättningens betydelse vid underhållsstöd. För övrigt har förtydliganden gjorts.

3.1.6 Ändring av vårdnaden
Tillägg om när en ändring enligt en dom träder i kraft.

4.4 Underhållsbidrag och underhållsstöd
Förtydligande om föräldrars underhållsskyldighet.

5.2 När barnet är familjemedlem till en bidragsskyldig som omfattas av förordning 1408/71
Avsnittet har uppdaterats med nya regler om tredjelandsmedborgare enligt EG förordning 1231/2010.

5.3.2 Inflyttning från annat nordiskt land
Nytt om vad som gäller vid flyttning inom Norden med anledning av Nordiska folkbokföringsavtalet.

5.3.4 Utländska medborgare
Förtydligande om när underhållsstöd kan beviljas vid krav på uppehållstillstånd samt vidgad tolkning av synnerliga skäl.

5.5 Skolgång utomlands
Vad som menas med obligatorisk skolgång har förtydligats.

5.5.2 Studiehjälp från CSN
Ny laghänvisning.

6.2.3 Barnets boende
Ett avgörande i Regeringsrätten om barns boende har lagts till.

6.4.1, 6.4.2, 6.4.4
Avsnitten har uppdaterats med ändringarna i förordningar som gäller internationella förhållanden.

7.1.1 Faderskap eller föräldraskap vid assisterad befruktning
Språkliga ändringar har gjorts och ett stycke om värdmödraskap har lagts till.

7.1.3 Socialnämndens medverkan
Ett förtydligande har lagts till om att socialnämndens uppdrag gäller barn bosatta i Sverige.

7.3.3 Barn underhåll har företräde
Om det är uppenbart att barnet på annat sätt får underhåll motsvarande sätt kan ansökan om underhållsstöd avslås. *I undantagsfall* har tagits bort.

7.4.1 Boförälderns medverkan när bidragsskyldig bor utomlands eller får lön från utlandet

Avsnittet har disponerats om och uppdaterats med de nya reglerna om möjligheten att få underhållsbidrag fastställt genom Försäkringskassans nya roll som centralmyndighet för internationell indrivning.

7.4.2 När är ett underhållstöd uppenbart för lågt

Förtydligande om när ett underhållsbidrag kan påverka underhållsstödets storlek.

7.5, 7.5.3 Barn med barnpension eller efterlevandestöd

Avsnittet har skrivits om med anledning av att Pensionsmyndigheten handlägger barnpension eller efterlevandestöd. Avsnittet om ”Ansökan om barnpension/efterlevandestöd har inte kommit in till Pensionsmyndigheten” har tagits bort eftersom den beskriver handläggningen hos pensionsmyndigheten.

9.1 Rätt till förlängt underhållsstöd

Förtydligande har lagts till om varför barn som ingått äktenskap inte kan få förlängt underhållstöd.

9.4 Studieavbrott

Texten har kompletterats och förtydligats vad som avses med studieavbrott.

10.10.1 Underhållsstödets storlek vid nettoavtal

Nytt stycke om beräkning av värdet av umgänget när det inte klart framgår av urkunden. Ett exempel har lagts in.

11.4 Samordning med etableringstillägg

Nytt avsnitt med anledning av att etableringsersättning och etableringstillägg infördes 2010-12-01.

12.2.1 Nytt taxeringsbeslut för barnet

Förtydligande om taxeringsbeslut för barn.

12.3.1 Jämkning av utfyllnadsbidrag vid ändrat taxeringsbeslut

Tillägg med vad som anses vara väsentlig förändring.

13.5 Delgivning av beslut till bidragsskyldig

Hänvisning till vägledning för tillämpning av regler för delgivning har lagts till.

15.2 Särskilda skäl för eftergift

Ett referat av dom från RR har lagts till.

Version 5

Ändringar har gjorts med anledning av införandet av socialförsäkringsbalken. Samtliga laghänvisningar till lagstiftning som har ersatts av socialförsäkringsbalken har ändrats samt nya begrepp. Endast de avsnitt som innehåller ändringar av begrepp eller andra materiella ändringar är gråmarkerade. Hela vägledningen innehåller en stor mängd språkliga ändringar. Det vanligast förekommande är att begreppet återbetalningsskyldighet har ändrats till betalningsskyldighet och återbetalningsbelopp har ändrats till betalningsbelopp. Andra begrepp som har ändrats är provisoriskt beslut som har ändrats till interimistiskt beslut.

Ändringar har gjorts med anledning av inrättandet av Pensionsmyndigheten.

Ny tolkning har gjorts av regeln i förordning 1612/68.

4.2.1 Barnets bosättning

Hänvisningen till EG förordning 1612/68 har tagits bort eftersom förutsättningarna har ändrats och regeln ska därför inte tillämpas.

5.5 Barnpension eller efterlevandestöd till barn

5.6 Underhållsstöd eller efterlevandestöd när officiella dödsfalls- eller släktskapsdokument saknas

I avsnitten har Försäkringskontoret Efterlevandepension ersatts med Pensionsmyndigheten eftersom ärenden om barnpension och efterlevandestöd handläggs numera av Pensionsmyndigheten.

Version 4

De ändringar som har gjorts gäller förordningarna (EG) nr 883/2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen.

4.2.1 Barnets bosättning

Ändringar med hänvisning till 1612/68.

4.3 När barnet är familjemedlem till en bidragsskyldig som omfattas av förordning 1408/71

Underhållsstödet är inte längre en familjeförmån enligt förordning (EG) nr 883/2004 utan bara i förhållande till 1408/71 som enbart tillämpas i förhållande till EES-länder, Schweiz och tredjelandsmedborgare.

Version 3

Sakliga ändringar har skapats med anledning av ändring i 17 kap. 1§ AFL och ändrad praxis. Det har även gjorts förtydliganden i tidigare införda avsnitt.

3. Underhållsskyldighet för egna barn

Hänvisning till information för föräldrar om underhållsbidrag på forsakringskassan.se.

4.1 Grundläggandebestämmelser

Förtydligande om rätten till underhållstöd för barn som bor med särskild förordnad vårdnadshavare.

4.4.4 Utländska medborgare

Exemplet har förtydligats.

4.6 Skolgång utomlands

Hänvisning till paragraf i folkbokföringslagen borttagen. Det är inte viktigt enligt vilken paragraf en person blir folkbokförd eller inte.

4.7.1 Identitet och vårdnadsförhållande

Nytt avsnitt om hur man utreder identitet och vårdnadsförhållande när dessa är oklara vid ansökan om underhållsstöd.

4.9.4 Barnets boende

Nytt stycke om underåriga barn som vistas på annan ort än folkbokföringsorten för skolgång.

5.4.1 Boförälderns medverkan när bidragsskyldig bor utomlands eller bor i Sverige men har lön eller annan inkomst från utlandet

Hänvisning till Vägledning 2006:1 inlagd.

5.4.2 När ett underhållsbidrag är uppenbart för lågt

Förtydligande av hur skälighetsbedömning av underhållsbidrag går till.

5.5.1 Dödsfallsmånaden
Stycke om hur Försäkringskontoret Efterlevandepension ska meddelas om utbetalda underhållsstöd har förtydligats.

5.6 Underhållsstöd eller efterlevandepension när officiella dödsfalls- eller släktskapsdokument saknas
Nytt avsnitt om handläggning av ärenden där barnets rätt till efterlevandepension eller underhållsstöd måste utredas.

5.6.1 Ansökan om barnpension/efterlevandestöd har inte kommit in till Försäkringskassan
Se ovan avsnitt 5.6.

5.6.2 Ansökan om barnpension/efterlevandestöd har kommit in till Försäkringskassan
Se ovan avsnitt 5.6.

6.3 Barn som vårdas på det allmännas bekostnad
Förtydligande av olika typer av samhällsplaceringar.

8.7.1 Underhållsstödets storlek vid nettoavtal
Avsnittet har förtydligats genom två exempel.

9.1 Skriftlig ansökan av den som är behörig
Nytt stycke om ansökan som inkommer per fax.

9.1.1 När behövs ny ansökan?
Nytt stycke om när fullt underhållsstöd övergår till underhållsstöd vid växelvis boende.

10.7.1 När umgängesavdrag inte kan verkställas på underhållsstödet
Nytt avsnitt om hanteringen av umgängesavdrag som inte kan verkställas på grund av att underhållsstödet är indraget.

10.2.3 Bistånd enligt SoL
Ny text med anledning av ändring i 17 kap. 1 § AFL.

13.2 Särskilda skäl för eftergift
Nytt stycke med anledning av dom i Kammarrätten.

Version 2

Sakliga ändringar och nya avsnitt har skapats med anledning av lagändringar som träder i kraft den 1 november 2005 och tillämpas från den 1 februari 2006. Det har även gjorts ändringar och förtydliganden av tidigare införda avsnitt.

1 Inledning
Ändrat underhållsstödsbelopp

2.1.2 Ogifta föräldrar
Ändring p.g.a. att begreppet föräldraskap har införts i FB

3.4 Underhållsbidrag och underhållsstöd
Ändrat underhållsstödsbelopp

3.5 Umgängesavdrag
Ändrad dygnsberäkning

4.3 När barnet är familjemedlem till en bidragsskyldig som omfattas av förordningen 1408/71
Texten förtydligad om vad som gäller för barn som bor i Sverige när bidragsskyldig bor utomlands

4.8.1 Bryssel II bis-förordningen
Ändring med anledning av att Europeiska unionen antagit förordningen (EG) nr 2201/2003

4.8.2 Avgöranden som inte ska godkännas
Se ovan

4.8.3 Bryssel ii bis-förordningen har företräde
Se ovan

4.8.4 Norden
Se ovan

4.8.7 Övriga länder
Se ovan

4.9.3 Den som begär eller får underhållsstöd har bevisbördan
Hänvisning till Processen för att klargöra familjens sammansättning har lagts till

4.9.4 Barnets boende
Text tillagd p.g.a. nytt rättsligt ställningstagande

4.11.1 Ingen återbetalningsskyldighet
Texten har förtydligats

4.11.2 Beräkning av vistelsetid vid växelvis boende
Ny rubrik och text med hänvisning till RAR

4.11.3 Gränsen mellan umgänge och växelvis boende
Avsnittet har förtydligats om hur bedömningen om vad som är växelvis boende ska bedömas.

5.1 Boförälderns medverkan till att få faderskapet fastställt
Ändring p.g.a. att begreppet föräldraskap har införts i FB

5.1.1 Barn som avlats genom assisterad befruktning
Nytt avsnitt p.g.a. ny lagstiftning om assisterad befruktning

5.1.3 Socialnämndens medverkan
Se ovan

5.1.4 Samarbete med socialnämnden
Se ovan

5.1.6 Giltigt skäl att inte medverka
Se ovan

5.1.9 FÖD 1986:56
Rubriken ändrad p.g.a. tidigare felaktigt FÖD-nr

5.2.1 Underhållsstöd lämnas inte
Ändrat underhållsstödsbelopp

5.2.2 I rätt ordning
Se ovan

5.4 Boförälderns medverkan till att få underhållsbidrag fastställt
Ändring p.g.a. ny lagstiftning när bidragsskyldig bor utomlands eller bor i Sverige men får lön eller annan inkomst från utlandet

5.4.1 Boförälderns medverkan när bidragsskyldig bor utomlands eller bor i Sverige men har lön eller annan inkomst från utlandet
Se ovan

5.4.2 När är ett underhållsbidrag uppenbart för lågt
Se ovan

8.1 Högst 1 273 kronor
Höjt underhållsstödsbelopp

8.2 Växelvis boende
Se ovan

8.3.1 Framräknat belopp är lägre än underhållsstödet
Se ovan

8.3.2 Framräknat belopp är större än underhållsstödet
Se ovan

8.4.1 Inkomsttak för barnet
Se ovan

8.5 Behovsprövning mot boföräldern
Ändrad rubrik

8.5.2 Underhållsstöd när bidragsskyldig är bosatt utomlands
Nytt avsnitt med anledning av ny lagstiftning när bidragsskyldig bor utomlands eller bor i Sverige men har lön eller annan inkomst från utlandet

8.6 Nettoberäkning
Nytt avsnitt med anledning av ny lagstiftning om nettoberäkning vid fastställande av återbetalningsskyldighet

8.6.1 Underhållsstödets storlek vid nettoberäkning
Se ovan

8.7 Nettoavtal
Nytt avsnitt med anledning av ny lagstiftning om nettoavtal vid fastställande av underhållsskyldighet

8.7.1 Underhållsstödets storlek vid nettoavtal
Se ovan

9.1.1 När behövs ny ansökan?
Avsnittet har förtydligats

9.2.5 Meddelande vid nettoberäkning
Nytt avsnitt med anledning av ny lagstiftning om nettoberäkning

9.3 Underrättelse till boförälder
Tillägg med anledning av möjligheten till nettoberäkning

9.5 Delgivning av beslut till bidragsskyldig
Tillägg om att bidragsskyldig har skyldighet att anmäla ändring i umgänget vid nettoberäkning

10.1.1 Utbetalningsdag
Ändrad utbetalningsdag

10.1.2 Insättning på konto
Ändring från postgiro till PlusGiro

10.1.5 Betalda underhållsbidrag
Höjt underhållsstödsbelopp

10.2.3 Bistånd enligt SoL
Avsnittet har ändrats med anledning av rättsligt ställningstagande FKRS 2005:01 om socialnämndens rätt att uppbära retroaktivt beviljat underhållsstöd.

11 Ändring av beslut
Tillägg med anledning av möjligheten till nettoberäkning

11.1.1 Årlig omräkning av utfyllnadsärenden
Ändring med anledning av ny lagstiftning om omräkning av utfyllnadsbidrag

11.1.2 Ändrad procentsats
Se ovan

11.1.3 Ändrat taxeringsbeslut
Se ovan

11.1.4 Växelvis boende
Se ovan

11.1.5 Barns inkomst
Se ovan

11.3 Beslut om nettoberäkning upphävs
Nytt avsnitt med anledning av möjligheten till nettoberäkning

12 Anmälningsskyldighet
Hänvisning till vägledning om återkrav borttagen

Version 1

I denna version har en tredje rubriknivå införts.

3.1 När upphör underhållsskyldigheten?
Avsnittet har ändrats eftersom den så kallade avbrottsregeln i Föräldrabalken har tagits bort.

3.4 Underhållsstöd och underhållsbidrag
Exemplet har förtydligats. Text som tillhör exemplet har lyfts in från stycket nedanför.

4.1 Grundläggande bestämmelser

Avsnittet har ändrats på grund av att underhållsstöd inte längre betalas ut i förhållande till en avliden förälder. Se kommentar till ändringen av avsnitt 5.5.

4.3 När barnet är familjemedlem till en bidragsskyldig som omfattas av förordning 1408/71

Avsnittet är nytt eftersom underhållsstöd numera är en förmån som omfattas av förordning 1408/71. Avsnittet hänvisar till vägledningen 2004:8 Familjeförmåner inom den Europeiska unionen (EU).

4.5.1 Vistelse utanför EU/EES-land

Två exempel har tagits bort och ett exempel har ändrats.

4.7.1 Blivande adoptivföräldrar

Avsnittet har förtydligats.

4.9 Folkbokföring och boende

Texten har ändrats på grund av att underhållsstöd inte längre betalas ut i förhållande till en avliden förälder. Se kommentar till ändringen av avsnitt 5.5.

5.1.5 Boförälderns medverkan till att få faderskapet fastställt

Avsnittet har ändrats på grund av ett nytt rättsfall, RÅ 2002 ref 3. Rättsfallet beskrivs mer i detalj i ett nytt avsnitt, 5.1.9.

5.1.9 RÅ 2002 ref 3

Avsnittet beskriver ett nytt rättsfall.

5.4.1 Boförälderns medverkan till att få underhållsbidrag fastställt

Avsnittet har justerats med anledning av organisationsförändringen den 1 januari 2005.

5.5 Barnpension eller efterlevandestöd till barn

Avsnittet har skrivits om på grund av att lagen (2000:461) om efterlevandepension och efterlevandestöd har trätt i kraft. Ändring har också skett i 4 § USL. Underhållsstöd betalas inte längre ut i förhållande till en avliden förälder. Har barnet rätt till barnpension/efterlevandestöd efter en avliden förälder har barnet inte rätt till underhållsstöd.

5.5.1 Dödsfallsmånaden

Avsnittet har skrivits om, se kommentaren till ändringen av avsnittet 5.5.

7.1 Rätt till förlängt underhållsstöd

Avsnittet har skrivits om med anledning av att den så kallade avbrottsregeln är borttagen.

7.2 Inte rätt till förlängt underhållsstöd

Texten har justerats.

7.3 Rätten inträder

Avsnittet har förtydligats med anledning av att den studerande från och med den 1 januari 2005 kan ansöka om förlängt underhållsstöd innan det fyllt 18 år.

7.4 Studieavbrott

I detta nya avsnitt beskrivs vad som gäller vid studieavbrott.

9.1 Skriftlig ansökan av den som är behörig

Avsnittet har förtydligats.

9.1.1 När behövs ny ansökan?
Rubriken är ny och avsnittet har förtydligats.

9.1.2 Fastställd blankett
Avsnittet har ändrats på grund av ändring i 2 § RFFS 1996:18.

9.2.4 Meddelande vid växelvis boende
Avsnittet har ändrats på grund av ändring i 3 § RFFS 1996:18.

10.2 Betalningsmottagare
Avsnittet har justerats med anledning av ändring i 17 § USL.

10.2.3 Bistånd enligt SoL
Texten har ändrats på grund av ny socialtjänstlag.

10.2.4 Förbud att överlåta och utmäta underhållsstöd
Avsnittet har kompletterats mot bakgrund av vägledningen 2004:7 Försäkringskassan och förvaltningslagen.

12 Anmälningsskyldighet
Hänvisningen till vägledningarna 2002:16 och 2004:1 är ny.

14 Behörig länsorganisation
Kapitlet är ändrat med anledning av organisationsförändringen den 1 januari 2005.

15 Övriga förfarandebestämmelser
Kapitlet är ändrat med anledning av organisationsförändringen den 1 januari 2005.